

საღიშეთვაზი

- სამყაროთა წყალობად მოვლენილი შუამავალი (ს.ა.ს.)
- ყურანში მოცემული ადამიანის ზოგიერთი სუსტი წერტილი
- ტყუილი და ტყუილზე დაფიცება
- რა არის ზღვარგადასულობა და მფლანგველობა?
- მოგების იმედის დაკარგვის შიში

ვფიცავ,

**ალლასი შუამავალი კარგი
მაგალითი იყო თქვენთვის.**

ჯურნალი 21/33

مُحَمَّدٌ
رَسُولُ اللَّهِ

წინასწარმეტყველება

ძვირფასო მკითხველებო, მოგესალმებით მონყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაჰის სახელით! ქება-დიდება სამყაროს და მასში არსებული სულიერისა თუ უსულოს ერთადერთ გამჩენს, უზენაეს ალლაჰს ეკუთნის, მხოლოდ და მხოლოდ ის არის ქება-დიდების ღირსი, რომელმაც უთვალა სიკეთითა და სილამაზით შეგვამო კაცობრიობა და მთელი სამყარო. უთვალ სიკეთეს შორის, ძალიან მნიშვნელოვან სიკეთეს, ადამიანის ადამიანად მოვლინება წარმოადგენს. ადამიანის ღირსება და ფასი იმდენად დიდია, რომ უზენაესი ალლაჰი ყურანში ულამაზეს ქმნილებად მოიხსენებს, სურა თინის მე-4 აიათში ასე ბრძანებს: **„უეჭველად, ჩვენ ადამიანი საუკეთესო ფორმაში გავაჩინეთ!“**

ამ აიათიდან ნათლად ჩანს, რომ რაოდენ სრულყოფილი და ლამაზი გაჩენილი არსებაა ადამიანი, რომელსაც თვით გამჩენი ზემოთ ხსენებული სიტყვებით მოიხსენიებს. ადამიანი თავისი გამჩენის წინაშე ღირსეული და დაფასებული მხოლოდ რწმენით ხდება. გამჩენიც ხომ გაჩენილს მისი რწმენიდან გამომდინარე ანიჭებს ღირსებას და ბედნიერებას, როგორც ამქვეყნად ისე იმქვეყნადაც. აქედან გამომდინარე რწმენა ადამიანისთვის მნიშვნელოვანი კომპონენტი და გამჩენთან დამახლოებული უმნიშვნელოვანესი გზაა.

მორწმუნეობა იმდენად მნიშვნელოვანი და დაფასებულია, რომ გამჩენი ალლაჰი მორწმუნეებს ძმებად აცხადებს და ამქვეყნადვე ძმობის სტატუსს ანიჭებს. სურა ჰუჯურათის 10 აიათში ალლაჰი ბრძანებს: **„მორწმუნენი ძმები არიან. მაშ, გამოსწორეთ თქვენს ძმებს შორის არსებული და გეშინოდეთ ალლაჰისა, ეგებ შეწყალებული იქმნეთ თქვენ“.** მორწმუნეების ძმებად გამოცხადების მიზეზი კი გამჩენი ალლაჰის

რწმენაა. როგორც ზემოთ წარმოდგენილ აიათში ვნახეთ ადამიანის ძმობის ფასი მხოლოდ და მხოლოდ გამჩენის რწმენით არის შემოფარგლული, რწმენის გარეშე არაფერს ფასი, ღირსება და სილამაზე არ გააჩნია. რა ლამაზადაა ნათქვამი „თუ რწმენა გაქვს მაშინ ყველაფერი გაქვს და თუ რწმენა არ გაქვს მაშინ ყველაფერი დაკარგულია“. როდესაც ადამიანის გულში ჭეშმარიტი რწმენა ისადგურებს და რწმენის საშუალებით უკავშირდება გამჩენს, ვინც ამას გრძნობს და ითვისებს, მათთვის ეს წარმოუდგენელი სიხარული და ბედნიერებაა. ასე რომ რწმენის გარეშე ადამიანს არანაირი ღირსება და ფასი არ ექნება გამჩენი ალლაჰის წინაშე. ამასთან დაკავშირებით სურა ჰუჯურათის მე-13 აიათში ალლაჰი ბრძანებს: **„უეჭველად, თქვენგან ყველაზე პატივდებული ალლაჰის წინაშე თქვენში ყველაზე უფრო ღვთისმოშიშია“** ებუ ჰურაირას გადმოცემის მიხედვით, ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ე) კი ჰადისში შემდეგს გვამცნობს:

„უზენაესი ალლაჰი არა თქვენს გარეგნობასა და ქონებას, არამედ თქვენს გულსა და ქმედებას უყურებს.“ (მუსლიმი, ბირი, 34. აგრეთვე იხ. იბნ მაჯე, ზუჰდი, 9).

როგორც შუამავალი გვამცნობს ადამიანის აღნაგობას, გვარეულობას, ქონებას და წარმომავლობას არანაირი ფასი არ გააჩნია, თუ არა აქვს განწმენდილი გული და კეთილი ქმედებები. უზენაესმა ალლაჰმა ისლამის ჭეშმარიტ გზას არ დაგვაშოროს და სიცოცხლის უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე მის წინაშე ღირსეულად მსახურება წილად გვარგუნოს. უზენაესმა ალლაჰმა დაგლოცოთ, რწმენა გაგიძლიეროთ და მოგცეთ ღვთისმსახურების შესრულების ძალ-ლონე. უზენაესი ალლაჰი იყოს ყველგან და ყოველთვის ჩვენი შემწე და მფარველი.

ვფიცავ.

აღლაჰის შუამავალი კარგი
მაგალითი იყო თქვენთვის.

ქუჩა 21/33

مُحَمَّدٌ
رَسُولُ اللَّهِ

სამყაროთა წყალობად

მოვლენილი შუამავალი (ს.ა.ს.)

ადამ შანთაძე
საქართველოს მუფთი

მუჰამმედი (ს.ა.ს.), ბოლო შუამავალია, რომელიც სამყაროსათვის წყალობადაა წარმოგზავნილი. ამის შესახებ ყურანში ვკითხულობთ:

„და არ წარმოგვიგზავნიხარ შენ თუ არა მოწყალებად სამყაროთათვის“ (ენბია, 107)

შუამავალში (ს.ა.ს.) არსებული მოწყალების გრძნობა დიადი აღლაჰისგან იღებს სათავეს. აღლაჰი უსაზღვროდ მოწყალეა თავისი გაჩენილების მიმართ. მუსლიმი ადამიანი ყველა საქმეს აღლაჰის სახელის ხსენებით იწყებს და ასე წარმოთქვამს: “ბის-

ლილლაჰირაჰმანირაჰიმი” (მოწყალე და მწყალობელი აღლაჰის სახელით). ე.ი. აღლაჰი სწყალობს თავის გაჩენილებს: აძლევს მათ სარჩოს, უგზავნის წვიმას, მიუტევებს ცოდვებს და შესაბამისად, მუსლიმიც ყველგან და ყველადღერში მოწყალებით გამოირჩევა.

შუამავალი (ს.ა.ს.) ბრძანებს: „დედამიწაზე არსებულები შეინყაღეთ რომ ზეცაში არსებულებმაც თქვენ შეგინყალონ.“ (ეზუდავუდ, ედებ 58; თირმიზი, ბირრ 16) ამიტომ მუსლიმმა წყალობა უნდა გამოიჩინოს ადამიანების, ცხოველების, მცენარეების მიმართ.

ამ დროს კი მწყალობელი ანგელოზები ჩვენი ბედნიერებისათვის და ცოდვების მიტევებისთვის ალლაჰს შეევედრებიან.

ალლაჰმა მონყალებით შეამკო შუამავალი (ს.ა.ს.) და მორწმუნეთა მიმართ მონყალების გრძნობით აღზარდა იგი. ყურანში ვკითხულობთ: „და გადააფარე შენი ფრთები მორწმუნეებს (დაიცავი მორწმუნეები).“ (სურა ჰიჯრი, 88) თვით შუამავალიც (ს.ა.ს.) აღნიშნავდა, რომ მისი აღმზდელი დიადი ალლაჰია. (ფეუზულ ყადირ, 1, 224) გაჩენილებისადმი გამორჩენილი მონყალებითა და ღმობიერებით, ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) ყველასათვის მისაბაძი ადამიანი გახდა. ალლაჰი მას ყურანში ასე მიმართეს: „ალლაჰისგან ბოძებულია მონყალებამ ღმობიერი გაგხადა მათ მიმართ. არადა უხეში და უღმობელი გული რომ გქონოდა, შემოგეცლებოდნენ. აპატიე მათ, ითხოვე მათთვის მიტევება და დაეკითხე მათ საქმეების თაობაზე. და როცა რამე საქმეს გადაწყვეტ, ალლაჰს მიენდე, შეჭველად, ალლაჰს უყვარს მინდობილები!“ (სურა ალი იმრანი, 159).

მართლაც შუამავლის (ს.ა.ს.) ღმობიერების წყალობით, მოკლე დროში, პოზიტიურად იცვლებოდნენ ურწმუნოების მორევენი ჩაფლული გულქვა ადამიანები. გუშინ რომ გოგო შვილებს ცოცხლად მარხავდნენ, დღეს უბეში ჩაიკრეს და ალერსი დაუწყეს. ამკრძალავი აიათის ზეგარდმოვლენისთანავე მედინის მკვიდრებმა ღვინო გადაღვარეს. თავსაფრის შესახებ აიათის გარდმოვლენისთანავე მანდილოსნებმა წინსაფარი მოიხსნეს, ორად გაყეს, ერთი ნაწილი წელზე შემოიკრეს, ხოლო მეორე ნაწილი თავსაფრად გამოიყენეს. და ასე, სულ რაღაც 23 წელიწადში უმეცარი, უხეში არაბი საზოგადოება, მონყალების ეტალონად იქცა.

შუამავალი (ს.ა.ს.) ყოველთვის ფიქრობდა ადამიანებზე და მათ ჭირსა და ღვინის იზიარებდა. არავის ცუდს სიტყვას არ ეუბნებოდა და არც უხეშად იქცეოდა. არავის არ წაეჩხუბებოდა, საჯაროდ არავის არ გაკიცხავდა. იყო მომთმენი და მიმტევებელი. ყურანში ვკითხულობთ:

„ვფიცავ, თქვენთან მოვიდა შუამავალი თქვენივე წიაღიდან. მძიმეა მისთვის, რომ თქვენ განსაცდელში ხართ. გული შესტკივა თქვენზე. მიმტევებელი და მწყალობელია მორწმუნეებისადმი!“ (სურა თევბე, 128)

აჰზაბ სურას 21-ე აიათში კი შუამავლის (ს.ა.ს.) სამაგალითობაზეა ყურადღება გამახვილებული. რამეთუ შუამავალი (ს.ა.ს.) არის მორწმუნეთათვის სამაგალითო, სანიშნო და მისაბაძი ადამიანი. ყველამ მორწმუნემ მისგან უნდა აიღოს მაგალითი და ცდილობდეს იცხოვროს ისე, როგორც იგი ცხოვრობდა:

„ვფიცავ, ალლაჰის შუამავალი კარგი მაგალითი იყო თქვენთვის, ვინც ისწრაფვოდა ალლაჰისკენ და უკანასკნელი დღისკენ და ხშირად ახსენებდა ალლაჰს!“ (სურა აჰზაბი, 21)

შუამავლზე (ს.ა.ს.) მიბაძვა და მისგან მაგალითის აღება ნიშნავს, ვიყოთ სამართლიანი, პატიოსანი, მომთმენი, სიტყვის ერთგული, ხელგაშლილი, მზრუნველი, ამანათის შემნახველი, მონყალე და მიმტევებელი. ვინაიდან, როგორც აიათიდან ჩანს, შუამავალი (ს.ა.ს.) ყველასათვის ვერ იქნება მაგალითი, ის სამაგალითოა მხოლოდ მათთვის, ვისაც სწამს ალლაჰი, დღე უკანასკნელი და ხშირად ახსენებს ალლაჰს.

ყველაფერთან ერთად შუამავალი (ს.ა.ს.) იყო თავმდაბალი ადამიანი. ერთხელ მასთან ერთი აღელვებული ადამიანი მოვიდა, რომელიც შიშისგან თრთოდა. შუამავალმა (ს.ა.ს.) ის გვერდით დაისვა და უთხრა, რა გაშინებს, მე ხელმწიფე არა ვარ, ერთი უბრალო დედის უბრალო შვილი ვარ, მეც თქვენგან ერთ-ერთი ადამიანი ვარო. სამწუხაროდ დღეს, ადამიანთა უმრავლესობა ცოტა სიმდიდრეს რომ დაეუფლება ან კარიერას აიწყობს, ამაყი და მედიდური ხდება. შუამავალი (ს.ა.ს.) კი უბრალობით გვაძლევს მაგალითს. ის ბავშვთან ბავშვი იყო, მოზარდთან მოზარდი და მოხუცთან მოხუცი, თანამიმდევრებთან ხუმრობდა კიდეც. ერთხელ მასთან ერთი მოხუცი ქალბატონი მივიდა და სთხოვა, ალლაჰს შეევედრე ჩემთვის სამოთხეში მოვხდეო. შუამავალმა (ს.ა.ს.) გაეხუმრა, მოხუცები სა-

მოთხეში ვერ შევლენო. ამ სიტყვების შემდეგ მოხუცი ქალბატონი ატირდა. რატომ ტირიო, შეეკითხა შუამავალი (ს.ა.ს.).

-თქვენ ხომ ბრძანეთ მოხუცები სამოთხეში ვერ შევლენ, მე მოხუცი ვარ, გამოდის რომ სამოთხეში ვერ უნდა შევიდე, ამიტომ ავტირდიო. შუამავალმა (ს.ა.ს.) გაუღიმა და უთხრა: „სიმაღლე ვთქვი, მოხუცები, როგორც მოხუცები ისე ვერ შევლენ სამოთხეში, იმიტომ, რომ ალლაჰი მათ როგორც ახალგაზრდები ისე შეიყვანს იქ.“ (თაბერანი, ევსათ, 5/357)

შუამავალი (ს.ა.ს.) დაიჩოქებდა, შვილიშვილებს - ხასანსა და ხუსეინს მხრებზე შემოისვამდა და ატარებდა. ერთ დღეს მინბერზე იყო ასული, ხუთბეს კითხულობდა, ამ დროს მეჩეთში ტირილით შემოცვივდნენ, ჯერ კიდევ პატარა ბავშვები ხასანი და ხუსეინი. შუამავალმა (ს.ა.ს.) ხუთბის კითხვა შეწყვიტა, მინბერიდან ჩამოვიდა, პატარები ხელში აიყვანა, კვლავ მინბერზე ავიდა და ხუთბის კითხვა გააგრძელა.

ერთ დღეს შუამავალს (ს.ა.ს.), დილის ლოცვისას (მეორე მუხლზე) ბავშვის ტირილის ხმა მოესმა. მოკლე სურა იკითხა და ლოცვა დაასრულა. თანამიმდევრებმა შეეკითხნენ: შუამავალო, ყოველთვის დილის ლოცვაზე გრძელ სურებს კითხულობდი, დღეს მეორე მუხლზე რატომ მოკლე სურა წაიკითხეო. შუამავალმა (ს.ა.ს.) მიუგო: „ლოცვისას ბავშვის ტირილის ხმა მომესმა. ბავშვის დედა რომ არ შეწუხებულიყო, ამიტომ მოკლე სურა წავიკითხეო.“ (ბუჰარი, ეზან:66; მუსლიმ,

სალათ:37)

შუამავალი (ს.ა.ს.) არასდროს არავის დაწყევლიდა. ებუ ჰურეირას გადმოცემით, როცა მას წარმართების დაწყევლა სთხოვეს, ასე უპასუხა: „მე ვარ წყალობად და არა მანყევრად წარმოგაზავნილიო.“ (მუსლიმ, ბირრ, 87)

შუამავალს (ს.ა.ს.) არ დაუწყევლია ტაიფელებიც კი, რომლებმაც იგი სასიკვდილოდ გაიმეტეს. მისი მიზანი იყო ადამიანების აღზრდა და არა დასჯა. თუნდაც ერთი ადამიანი რომ ისლამის ჭეშმარიტებას ზიარებოდა, ამით იგი ამქვეყნად ყველზე მეტად კმაყოფილი დარჩებოდა.

ერთხელ ერთმა ბედუინმა მესჯიდი ნებევში მოშარდა. თანამიმდევრები გაბრაზდნენ და მისი დასჯა მოინადინეს. შუამავალმა (ს.ა.ს.) შეაჩერა თანამიმდევრები, ის უფიცია, არ არის სათანადოდ აღზრდილი, არ იცის სად როგორ უნდა მოიქცესო. წყალი მოიტანეთ და დაასუფთავეთ აქაურობა, თქვენი სამიზნე ადამიანი (ცოდვილი ადამიანი) ნუ იქნება, უშუალოდ ცოდვა იყოსო.

შუამავალი (ს.ა.ს.) მოწყალე იყო არამუსლიმებთანაც. ერთხელ ერთი ებრაელი მივიდა მასთან. საყელოზე ხელი მოჰკიდა და შეჰყვირა: ჩქარა, ჩემი ვალი გადამიხადეო. კეთილშობილმა ომარმა მაშინვე ხმალი იშიშვლა და ებრაელისკენ გაექანა. შუამავალმა (ს.ა.ს.) შეაჩერა. მიუხედავად იმისა, რომ ებრაელი ვალის დაბრუნებას დროზე ადრე ითხოვდა და თან ეს ვალი შუამავალის პირადი ვალი არ იყო, შუამავალმა ომარს, ებრაელი საწყობ-

ში გააყოლა ვალის დასაბრუნებლად და თან უთხრა: ვალი სრულად დაუბრუნეთ (ქერი, ხორბალი რაც იყო), 20 ფუთაც დამატებით მიეცეთ.

- დამატებით რატომ უნდა მიეცეთ, იკითხა ომარმა.

- ეს, ხმალი რომ იშოშვლე და ებრაელი შეაშინე, იმის კომპესაციას. მიუგო შუამავალმა (ს.ა.ს.).

ერთხელაც შუამავალთან (ს.ა.ს.) პატარა ბავშვი მიიყვანეს, ხურმის ხეები ჩამოხრტყაო. შუამავალმა (ს.ა.ს.) შეეკითხა, რატომ ჩამოხრტყე სხვისი ხურმის ხეებიო. ბავშვმა უპასუხა, რომ ძალიან მშვიდი ვიყავიო. შუამავალმა (ს.ა.ს.) ბავშვს თავზე ხელი გადაუსვა და უთხრა: ამის შემდეგ ხეები აღარ ჩამოხრტყო, ძირს ჩამოცვენილები აიღე და ჭამეო.

მრავალშვილიანმა არაბმა - აქრაბი ჰაბისმა, დაინახა რომ შუამავალი (ს.ა.ს.) საკუთარ შვილიშვილებს ეფერებოდა და ჰკოცნიდა, გაოცებულმა ჰკითხა: ნუთუ შვილებს უნდა მოვეფეროთ და ვაკოცოთ კიდეც?! მე ათი შვილი მყავს, დღემდე არც ერთისთვის არ მიკოცნია. შუამავალმა (ს.ა.ს.) მიუგო: „ვინც ადამიანებს არ შეინყალებს, ალლაჰიც მას არ შეინყალებს.“ (ბუჰარი, თევჰიდ 2, ედებ 27; მუსლიმი, ფედაილ 66; თირმიზი, ბირ 16).

შუამავალი (ს.ა.ს.) პატივს სცემდა ყველას, მიუხედავად მათი ეროვნების, წარმომავლობისა თუ კანის ფერისა. მისთვის ყველა ადამიანი, როგორც უზენაესის საოცარი ქმნილება, თანასწორი იყო. ადამიანთა შორის ისაა აღმატებული ვინც ყველაზე მეტად ღვთისმოშიშია. ამასვე ბრძანებს უზენაესი ყურანში:

„ჰეი, ადამიანნო! შექველად, ერთი მამრიდან და ერთი მდედრიდან გაგაჩინეთ თქვენ და რომ შეიცნოთ ერთმანეთი, დაგადგინეთ ერებად და ტომებად. შექველად, თქვენგან ყველაზე პატივდებული ალლაჰის წინაშე თქვენში ყველაზე უფრო ღვთისმოშიშია. შექველად, ალლაჰი ყოვლისმცოდნეა, ყველაფრისმცოდნეა!“ (სურა ჰუჯურათი, 13).

როცა მიცვალებული ებრაელი ჩამოატარეს, შუამავალი (ს.ა.ს.) ფეხზე წამოდგა და ასე გამოხატა მისდამი პატივისცემა.

შუამავალი (ს.ა.ს.) მონყალე იყო ცხოველების მიმართაც. მან მკაცრად გააკრიტიკა აქლემის მეპატრონე, რომელიც აქლემს ამუშავებდა, მაგრამ საკმარისად არ კვებავდა. შიმშილით კვდება ცხოველი, რომელსაც მეტყველების უნარი არ შესწევს, განკითხვის დღეს ალლაჰის წინაშე წარდგენის გეშინოდესო, უთხრა.

შუამავალი (ს.ა.ს.) ასევე კრძალავდა ცხოველების წამებას, ცხოველებით გართობას, მოკვლას და განადგურებას. არაბებში გაბატონებული იყო წესი: ხალხზე მიმართვისას პირუტყვის ზურგზე დგებოდნენ, მაღლიდან რომ ესაუბრათ. შუამავალმა (ს.ა.ს.) ეს ტრადიცია პირუტყვის ტანჯვად მიიჩნია და აკრძალა.

მექას გასათავისუფლებლად მიმავალ ჯარს წინ ძალი შემოხვდა, რომელიც ახალშობილ ლეკვებს ძუძუს აწოვებდა. შუამავალმა (ს.ა.ს.) ერთ-ერთი ჯარისკაცს, ჯარის გაელამდე, ძაღლთან დგომა უბრძანა რომ ცხოველი არ შეეწუხებინათ.

მექას გათავისუფლების შემდეგ კი საყოველთაო ამინისტია გამოაცხადა. აბსოლუტურად ყველას მიუტევა და ყველა შეინყალა, მიუხედავად იმისა, რომ წლების წინ მექქელებმა შუამავალი (ს.ა.ს.) სასიკვდილოდ გაიმეტეს და ქალაქიდან განდევნეს. მექელებს ასე მიმართა: „დღეს არ გკიცხავთ წარსულის გამო, (მე წარსული დავივიწყე), თავისუფალი ხართო.“ (იბნ ჰიშამ, 4/54).

შუამავალმა (ს.ა.ს.) შეინყალა თვით ჰინდიც კი, რომელმაც ვახშს, უსაყვარლესი ბიძა ჰამზა (რ.ა.) მოაკვლევინა.

უზენაესმა ალლაჰმა გვარგუნოს ყველა მუსლიმს უსაყვარლესი შუამავალის (ს.ა.ს.) სუბნითი ცხოვრება, მისი სიყვარული და მისგან მაგალითის აღება. აამიინ!..

ყურანში მოცემული ადამიანის ზოგიერთი სუსტი წერტილი

გამჩენმა ალლაჰმა ადამიანის ბუნებას, ცოდვიანობის ან ღვთისმოსაობისკენ სწრაფვა ჩაუნერგა და მას ორივე მათგანში წარმატების მიღწევის უსაზღვრო შესაძლებლობები მია-ნიჭა. აქედან გამომდინარე, ადამიანის ფსიქო-ლოგიაში ორგვარი თვისება დევს, პოზიტიური და ნეგატიური. იმისთვის, რომ ადამიანი ვნებამ განსაცდელში არ ჩააგდოს და ის სიკეთისა და ღვთისმოსაობისკენ მიემართოს, ამისთვის ყუ-რანში უფრო მეტად ყურადღება მის სუსტ წერ-ტილებზეა გამახვილებული. ყურანში ადამიანის სულის (ფსიქოლოგიური) აგებულების შესახებ მოცემულ საკითხთაგან ზოგიერთია:

1. ადამიანი სასტიკი და უმეცარია

ადამიანის სისასტიკესა და უმეცრებას უზენაესი ალლაჰი აიათში ასე ასახავს:

„უეჭველად, ჩვენ შევთავაზეთ პასუხის-მგებლობა (ამანათი) აელს ცასა და დედამიწას და მთებს, მაგრამ უარი თქვეს და (პასუხისმგე-ბლობის) შეეშინდათ მისგან, კაცმა კი იტვირთა იგი. უეჭველად იგი უსამართლოა, უგუნური!“
(სურა აჰზაბი, აიათი 72)

აიათში მოცემულ სიტყვა „ამანათში“ ზოგადოდ გამოხატულია ჭკუა, რომელიც ალლაჰის წინაშე მოვალეობის შეგრძნებისა და შემეცნების საშუალებაა. ეს არის ის უნარი, რომელიც მხოლოდ ადამიანს აქვს და მას სხვა არ-

სებებისგან გამოარჩევს. აიათში იმაზე საუბარი, რომ ამანათი ცას, მიწასა და მთას შესთავაზეს, ხოლო მათ ამაზე უარი თქვეს. რაც იმას ნიშნა-ვს, რომ მათაც შეუძლიათ გააცნობიერონ, თუ რამდენად მძიმე ტვირთია ამანათზე პასუხის-მგებლობა. გამჩენი ალლაჰი ზემოთ მოცემულ აიათში გვამცნობს, რომ ადამიანი სასტიკი და ძალიან უმეცარია, რადგანაც ამანათზე პა-სუხისმგებლობის აღების არ შეეშინდა.

უსამართლობის ანტონიმი სამართალია. სამართლიანობა ამავე დროს „ღვთისმოსავი“ ქმედებების მნიშვნელობითაც გამოიყენება. იმისთვის, რომ უსამართლობაში არ ჩავვარდეთ, საჭიროა ღვთისმოსავნი ვიყოთ. სწორედაც, გა-მჩენი ალლაჰი სურა ლასრ-ში გვამცნობს, რომ იმისთვის, რათა ადამიანი არ დაზარალებს, აუ-ცილებელია, ღვთისმოსავი იყოს.

უმეცრების ანტონიმი ცოდნაა. იმისთვის, რომ უმეცარი არ იყო, ცოდნას უნდა ფლობდე. ცოდნა კი ორგვარია: ხილული და უხილავი. ჭეშ-მარიტი ცოდნა ისაა, რომელშიც ხილული და უხილავი ცოდნაა გაერთიანებული.

„ნამდვილი სწავლულები, ესე იგი შუა-მავლების მემკვიდრეები არიან ისინი, ვისაც ხილული და უხილავი ცოდნა გაერთიანებული აქვთ!“

როგორც აიათშია მოცემული, ადამიანი ღვთისმოსავი თუ იქნება, ხილულ და უხილავ

ცოდნას გააერთიანებს და რაც მას შორსმჭვრეტელად აქცევს და უსამართლობისა და უმეცრებისგან გაათავისუფლებს. თუ ადამიანი ამას მიაღწევს, მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიმეცნება, რაოდენ დიდი პასუხისმგებლობაა ამანათის ტარება და ამას ისე გაუფრთხილდება, როგორც საჭიროა. ისე, როგორც ზემოთ მოცემულ აიათში, აქაც ნაბრძანებია:

„ჩვენ რომ გარდმოგვევლინა ეს ყურანი მთაზე, უთუოდ, ნახავდი მას შეძრწუნებულს, ჩამოქცეულს ალლაჰის შიშისგან. ეს იგავები მოგვაქვს ხალხთათვის, ეგების დაფიქრდნენ ეგენი!“ (სურა ჰაშირ, აიათი 21)

ეს აიათიც აჩვენებს, რომ გამჩენი ალლაჰის სამფლობელოს წინაშე მონივნის გრძნობა, უსულო ქმნილებად ცნობილ მთებსაც კი აქვთ.

ყურანის სურა "მერიემის" 88-ე დან 92-ე აიათები ამ სინამდვილეს ამყარებს. ძალიან დამაფიქრებელია ამ აიათებში მინის, ცისა და მთების მსგავსი უსულო არსებების დამწუხრება, ალლაჰის ბრძანებებზე, ადამიანის მხრიდან სანინალმდეგო ქმედებებისთვის.

„და თქვეს: „მონყალემ შვილი დაიდგინაო“. ვფიცავ, საშინელი სიბილწე თქვით თქვენ! ლამისაა ცანი გაიპონ ამისგან, მიწა დასკდეს და მთები ჩამოიშალოს, იმის გამო, რომ მიაწერეს მონყალეს ძე! და არ შეშვენის მონყალეს, რომ დაიდგინოს შვილი!“ (სურა მერიემი, აიათები 88, 89, 90, 91, 92)

ეს აიათები ჩვენ, ადამიანებს მოგვითხრობს, რომ ამბოხს, ალლაჰისთვის მოზიარის დაწესებასა და უარყოფის მსგავს დიდ ცოდვებს, თავად უსულო არსებებიც ვერ უძლებენ. ვხედავთ, რომ ის არსებები, რომლებსაც ჩვენ უსულოდ მივიჩნევთ, მათთვის დამახასიათებელ გრძნობებს, სიტყვებს, ქმედებებსაც კი, ალლაჰის კანონების შესაბამისად იყენებენ. ასე, რომ თითოეული მათგანი თავის ენაზე ალლაჰს ქება-დიდებას უძღვნის.

„დიდებას აღავლენს მისთვის შვიდი ცა, მიწა, და ყოველი, რაც მათ შორისაა. არ არს რაიმე, მას რომ არ განადიდებდეს ქებით, მაგრამ თქვენ ვერ ჩასწვდებით მათ ქება-დიდებას. შეჭველად, იგი სულგრძელია, შემნდობია!“ (სურა ისრა, აიათი 44)

2. ადამიანი სულსწრაფი

უზენაესი ალლაჰი ადამიანის ამ ფსიქოლოგიური მახასიათებლის შესახებ ასე ბრძანებს:

„გაჩენილია ადამიანი სულსწრაფი (ბუნე-

ბის).“ (სურა ენბია, 37)

„და ვითომც სიკეთეს ევედრება ადამიანი, მაგრამ სიავეს მოუხმობს. და ხომ ადამიანი ისედაც ცანცარაა!“ (სურა ისრა, 11)

ადამიანი მეტისმეტად სულსწრაფი არსებაა. იმის გამო, რომ სირთულეებისას მოთმინება არ ჰყოფნის და მათი ატანა უჭირს, სურს, რაც მომავალში უნდა მოხდეს, დროზე ადრე ეწვიოს. მისი ეს ქცევა დროდადრო არასასურველი შედეგით მთავრდება. ამგვარად, ადამიანი სულსწრაფობის გამო უამრავი სიკეთისგან შორს რჩება.

მართლაც, ადამიანები გაბრაზებისას, ინყებენ წყევლას. ადამიანი, რთულ მდგომარეობაში ჩავარდნისას, მოთმინებითა და ამტანობით უნდა აღიჭურვოს. მოუთმენელობის გამო ადამიანი უიმედობაში ვარდება, პესიმიზმი ეუფლება, ნაღველი ეძალევა და საკუთარ თავს წყევლის:

„ღმერთო, სული წამართვი და ამ ტანჯვისგან გამათავისუფლე!“

ეს კი მართებული არ არის.

3. ადამიანი ხარბი და ძუნწი

დიადი ალლაჰი, ადამიანებს, რომლებიც ამქვეყნიური ქონებისადმი სიხარბესა და სიძუნწეს იჩენენ, ასე აფრთხილებს:

„არამც და არამც! თქვენ თავად პატივს არ მიაგებთ ობოლს, და არ აქებებთ ერთმანეთს ღატაკთა დასაპურებლად, და მემკვიდრეობას (ალალისა და არამის განუსხვავებლად) ხარბად მიირთმევთ, და გიყვართ ქონება გადაჭარბებული სიყვარულით.“ (სურა ფეჯრი, 17-20)

„უეჭველად, ადამიანი ხარბ (გაუმადლარ) არსებად არის გაჩენილი. თუ სიავე მიენევა მას, ინყებს გოდებას, და თუ კარგი ენევა, ინყებს ძუნწობას.“ (სურა მეღარიჯი, აიათი 19-21)

„რომელმაც ქონება მოიხვეჭა და აგროვებს, და თვლის, რომ სიმდიდრე სამარადყამოდ აცოცხლებს! არამც და არამც! (თავი დაანებოს ამ ილუზიას, ქონება მას ვერ გადაარჩენს) უეჭველად, ჰუტამაში (ჯოჯოხეთში) იქნება ჩაგდებული!“ (სურა ჰუმეზე, აიათი 2-4)

აიათებში ნათლად ჩანს, რომ ადამიანი ამქვეყნიურ ქონებასა და სიმდიდრესაა დახარბებული, არ ფიქრობს იმაზე რომ ქონებას რომელსაც აგროვებს, ალლაჰი მასზეც უფლებამოსილია, ამ ქონებას სიკეთის გზაზე არ ხარჯავს და ნუნუნებს, რომ საკუთარი ინტერესებისთ-

ვის მას თავი ვერ მოუყარა. მაშინ, როცა მისი მოპოვებისა და თავმოყრის საკითხში ძალიან ძლიერი და ხარბია, ივინყებს მისთვის ბოძებული წყალობებისთვის მადლობის გადახდას და უმადურობას იჩენს. ყოველივე ამას კი ის ჯოჯოხეთისკენ მიჰყავს.

4. ადამიანი თავის ინტერესებს გადაყოლილია

ადამიანის ამ თვისების ამსახველ ერთ-ერთ აიათში ნაბრძანებია:

„და როცა ვაგემებთ ხალხს წყალობას, ხარობენ მისით. და თუ ეწევათ უბედურება, იმისთვის, რაც მათმა ხელებმა წაიმძღვარეს, მაშინვე იმედი ეწურებათ.“ (სურა რუმი, აიათი 36)

დიადი ალლაჰი აცხადებს, რომ ადამიანებმა მხოლოდ მისი წყალობით უნდა გაიხარონ და რომ მისი წყალობა ამქვეყნიურ ადგილ-მამულსა და ქონებაზე უფრო სასიკეთოა. მაგრამ მიუხედავად ამისა, ადამიანები, ნაცვლად იმისა, რომ მწყალობელი აღიარონ, ქება-დიდება უბოძონ, ან მადლობა გადაუხადონ, ეს ყველაფერი კარგად შეიმეცნონ და გაიხარონ, სიკეთის მბოძებელს აინუნშიც არ აგდებენ, მხოლოდ სიკეთეს ენდობიან და მათით გათამამებული ვნებას ემორჩილებიან. ამ ადამიანებს ალლაჰი ასე აფრთხილებს:

„ნუ გათამამდები, რამეთუ ალლაჰს არ უყვარს მედიდურნი!“ (სურა ისრა, აიათი 76)

ადამიანის ანგარება, სხვა აიათშიცაა აღწერილი:

„ადამიანებს შორის არიან ისეთებიც, რომლებიც ეთაყვანებიან ალლაჰს, მაგრამ ორჭოფობენ. თუ სიკეთე ეწიათ, თავს მშვიდად გრძნობენ და თუ განსაცდელი ეწიათ, უკან იხევენ. ნაგებულნი არიან ისინი ამქვეყნიურ ცხოვრებაშიც და იმქვეყნიურშიც. სწორედ ეს არის ცხადი წარწყმედა!“ (სურა ჰაჯჯი, აიათი 11)

5. ადამიანი ალლაჰის წინაშე ძალიან უმადურია

აიათში ნაბრძანებია: „უეჭველად, ადამიანი თავისი ალლაჰის წინაშე უმადურია, და ამის მოწმე თავადაა!“ (სურა ლაღიათი, აიათი 6 / 7)

ქვემოთ მოცემულ სურა "ისრას" აიათებში კი, დაუდევარი ადამიანების ამ თავისებურების ცოცხალი სურათია წარმოდგენილი, სადაც სულიერი მდგომარეობის მიხედვით, ამგვარი ადამიანები ხშირად იცვლებიან.

„და როცა შეგეხებათ თქვენ საფრთხე ზღ-

ვაში, გაგეცლება, ვისაც მოუხმობდით, გარდა მხოლოდ მისი. მაგრამ როცა გადაგარჩენთ და ნაპირზე გამოგიყვანთ, სახეს იბრუნებთ. ჭეშმარიტად, ადამიანი უმადურია! ნუთუ უსაფრთხოდ გრძნობთ თავს, რომ გშთანთქოს თქვენ ხმელეთმა ან მოავლინოს თქვენზე ქვების გრიგალი? შემდეგ თქვენთვის ველარ ჰპოვებთ მფარველს! ნუთუ დარწმუნებულნი ხართ, რომ იგი კიდევ ერთხელ არ მიგაბრუნებთ მასში? მაშინ მოავლინოს თქვენდა სასტიკ გრიგალს და დაგახრჩობთ ურწმუნობისთვის. მერე ჩვენს წინააღმდეგ თქვენთვის ველარ ჰპოვებთ შემნეს!“ (სურა ისრა, აიათები 67-69)

სხვა აიათში კი ასეა ნაბრძანებია:

„მაგრამ ადამიანი, რომელსაც გამოსცდის ღმერთი მისი, უბოძებს ქონებასა და შეძლებას, მაშინ იტყვის: ღმერთმა ჩემმა მადლი მოიღო ჩემზე (რაც მეკუთვნოდა, ის მომცაო)! მაგრამ როდესაც სცდის მას და უზღუდავს საკვებს, მაშინ იტყვის: ღმერთმა ჩემმა დამამცირაო!“ (სურა ფეჯრი, აიათი 16)

დიადი ალლაჰი, ადამიანს, იმისთვის რომ მოთმინებისთვის დააჯილდოს, ყოველ წუთს სცდის. ამ დროს, ძალიან ბევრი ადამიანი, რომელსაც სარჩო შეუმცირდა და სადარდებელი დაატყდა თავს, ვერ შეიმეცნებს, რომ ეს საიქიოში დიდი ჯილდოს მიზეზად იქცევა და ფიქრობს: "ალლაჰმა მე უგულვებელყო, შემიძულა". ალლაჰის მიერ მისთვის ბოძებულ სხვა სიკეთეებზე საერთოდ არ ფიქრობს. სარჩო მცირეც რომ იყოს, ალლაჰისთვის მადლობის გადახდაა საჭირო. იმას, ვინც მცირეს ფასი არ იცის, არც ბევრის ფასი ეცოდინება. არ იფიქრებს, რომ ამის საშუალებით ალლაჰი ცდის. თუმცა უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს: „და ჩვენ გცდით თქვენ

სიაგითა და სიკეთით." (სურა ენბია, აიათი 35)

ალლაჰის ბრძანების გაუთვალისწინებლობას და თავის ინტერესებს ადამიანი ურწმუნოებამდე მიჰყავს და დიადი ალლაჰის წინააღმდეგაც კი გამოდის. რადგან (მისი) ხედვა არა სრულყოფისკენ, არამედ, წუთისოფლის წარმავალი სიყვარულისკენაა მიმართული. გამჩენი ალლაჰი ასე ბრძანებს:

„განა ადამიანი ვერ ხედავს, რომ ჩვენ გავაჩინეთ ერთი წვეთი წყლისგან? შემდეგ იგი გამოგვეცხადა ცხად მოწინააღმდეგედ!" (სურა იასინი, აიათი 77).

6. ადამიანი ეჭვიანი და შურიანი

ადამიანში არსებულ საძრახის თვისებებს შორის, ყველაზე საფრთხისშემცველი, ეჭვიანობა და შურიანობაა. აიათში ასეა ნაბრძანები:

„და თან სდევს ადამიანს ძუნწობა." (სურა ნისა, აიათი 128)

სხვა აიათში ნაბრძანებია: „ან იქნებ შურთ ხალხის იმის გამო, რაც ალლაჰმა უბოძა მათ თავისი სიკეთისგან?" (სურა ნისა, 54)

ალლაჰის შუამავალი ადამიანებს აფრთხილებს, შურიანობას ერიდონ და მისგან მიყენებულ ზიანს ასე ამცნობს:

„შურიანობას თავი აარიდეთ! ვინაიდან, ისევე როგორც ცეცხლი შეშას სწავს და ანადგურებს, ასევე შურიც სიკეთეს სპობს." (აბუ დაუდი, ედები, 44)

დიადი ალლაჰი, ამ თვისებებისგან განთავისუფლებისთვის, მოწყალების გაღებისა და ქონების უსასყიდლო გაცემის საჭიროებას გვაძნობს:

„...და ვინც სიხარბისგან თავს დაიცავს,

სწორედ ისინი არიან ნეტარნი!" (სურა ჰაშრი, აიათი 9)

7. ადამიანი სუსტი არსება

უზენაესმა ალლაჰმა ადამიანი შექმნა არსებად, რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში სხეულის ყურადღებას საჭიროებს.

ადამიანის ამ თვისების აღმწერ ერთ-ერთ აიათში ნაბრძანებია:

„იგია ალლაჰი, რომელმაც გაგაჩინა თქვენ სუსტისგან, სისუსტის შემდეგ დაგიდგინათ სიძლიერე და მერე შეგიცვლით ამას სისუსტითა და ჭაღარით. გააჩენს, ინებებს რასაც, რამეთუ იგია ყოვლისმცოდნე, ყოვლისშემძლე!" (სურა რუმი, აიათი 54)

ადამიანი ახალგაზრდობისა და სიძლიერის პერიოდმა არ უნდა აცდუნოს, ალლაჰი არ უნდა დაივიწყოს და მას არ აუჯანყდეს, რადგანაც მას აუცილებლად მოჰყვება სისუსტის პერიოდი. ადამიანის მიერ მოხუცებულობაში ნაგრძნობი სინანული წარსულს, ხელიდან გაშვებულ ხელსაყრელ მომენტს უკან ვერ დააბრუნებს, სულის დარდსა და ტანჯვას ვერ შეუმსუბუქებს.

ფიზიოლოგიურად სუსტი ადამიანი ფსიქოლოგიურად უფრო სუსტია. ორივე ეს მხარე აიათში ასეა ახსნილი:

„ადამიანი გაჩენილ იქმნა სუსტი." (სურა ნისა, აიათი 28)

დიადი ალლაჰი, ცნობიერების, მეხსიერებისა და სურვილების მხრივ ადამიანის სისუსტეს, წმინდა ადამის პიროვნებაში, ასე გამოხატავს:

„და ვფიცავ, მანამდე ვუბრძანეთ ადამს (დავარიგეთ, რომ არ მიერთვა იმ ხის ნაყოფი), მაგრამ დაივიწყა მან და ვერ ვპოვოვთ იგი მტკიცე!" (სურა ტაჰა, აიათი 115)

უზენაესი ალლაჰი, ადამიანის უძლურებას რამდენიმე აიათში გვახსენებს. არ არსებობს მდგომარეობა, რომელიც მას გაამაყებისა და თავმომწონეობის საფუძველს აძლევს. ადამიანს უხდება იმის შემეცნება, რომ ყოვლისშემძლე ალლაჰის წინაშე სრულიად უძლურია. ის აიათში ასე გვაფრთხილებს:

„და არ იარო ქვეყანაზე ამაყად, უეჭველად, შენ (წონითა და დიდებულებით) ვერ გახვრეტ დედამიწას და ვერ აწვდები მთებს სიმაღლით!" (სურა ისრა, აიათი 37)

ტყეილი და ტყუილზე დაფიცება

ადამიანისთვის ერთ-ერთი ყველაზე საზიანო ფაქტორია, ტყუილი და ტყუილზე დაფიცება. ამას თვით სახელიც გვეუბნება. ტყუილი არის ავადმყოფობა, რომელიც სულს ხრწნის, ზრდილობას ენებს, ადამიანობის ფუნქციას შლის და რაც მთავარია სულიერ სამყაროს ძალიან აბინძურებს. ტყუილი, განკითხვის დღეს, ადამიანის შესახებ ყველაზე დიდ მტკიცებულებად გამოვა. სამწუხაროდ, ჩვენ ეპოქაში ტყუილი და ტყუილზე დაფიცება, ტყუილით თავის მართლება ან რაიმის მტკიცება ძალიან გავრცელდა. ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა ეს ქმედება, რაც ყურადღების მიქცევას საჭიროებს. საბოლოო ჯამში ტყუილს მოაქვს უსიმოვნება, არეულობა, დაპირისპირება, განაწყენება და სავალალო მდგომარეობამდეც კი მიდის. ადამიანები, სირცხვილისგან თავის დასახსნელად ტყუილს ამბობენ. იგი ტყუილის თქმით რაღაც დროით თავს იხსნის და ადამიანებს აცდენს, მაგრამ უნდა დაფიქრდეს, რომ ყველაფრის მცოდნე ალლაჰისთვის მოუწევს პასუხის გაცემა. ამქვეყნად სირცხვილისგან თავის დასახსნელად გამოყენებული ტყუილი, საიქიოში უფრო მეტად

შეარცხვენს და აზარალებს. მუჰამედ შუამავალი მუსლიმ ადამიანს შემდეგნაირად ახასიათებს

„მუსლიმი ენისა და ხელისაგან სანდო პიროვნებაა“

ადამიანი, რომელიც ამქვეყნად რამდენიმე ადამიანის წინაშე სირცხვილს გაუბრის, რას იზამს, როცა საიქიოში მთელი კაცობრიობის წინაშე მისი ტყუილი გამჟღავნდება? მათ შორის იქნებიან მისთვის ყველაზე საყვარელი ადამიანები. უფრო მეტიც, როცა ის გამჩენის წინაშე წარსდეგება, მაშინ როგორ უნდა იმართლოს თავი? მცირე გაჭირვებიდან თავის დასახსნელად ტყუილის მთქმელები, მარადიულ ცხოვრებაში უფრო მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდებიან. რადგან ადამიანის ყოველი სიტყვა და საქციელი აღინუსხება.

უზენაესი ალლაჰი ყურანში შემდეგს მოგვინოლებს.

„საკმარისია მან სიტყვა წარმოთქვას და შეეჭვლად, მეთვალყურე მზადყოფნაშია ესწრას მას.“ (სურა ყაფი, აიათი 18).

„არ მისდიო იმას, რისი ცოდნაც არ მოგეპოვება შენ. !“ (სურა ისრა, აიათი 36).

როგორც აიათებიდან ვგებულობთ ადამიანის მიერ წარმოთქმული ყველა სიტყვა აღინერება და არ უნდა ისაუბროს ის რისი ცოდნაც არ გააჩნია.

საფვან იბნ სულეიმი გადმოგვცემის მიხედვით ალლაჰის შუამავალს ჰკითხეს: „მორწმუნე შეიძლება მშიშარა იყოს?“ „დიახ შეიძლება!“ „მორწმუნე შეიძლება ძუნწი იყოს?“ „დიახ, შეიძლება!“ „კარგით, მორწმუნე შეიძლება მატყუარა იყოს?“ ალლაჰის შუამავალმა ამჯერად: „არა, არავითარ შემთხვევაში მორწმუნე მატყუარა არიქნებაო უპასუხა!“ (მუვატტა, ქელამი, 19; ბეიჰაჟი, შუაბი, IV, 207).

მორწმუნეები როცა საუბრობენ, ყურადღებით უნდა იყვნენ, არ უნდა ისაუბრონ იმ თემაზე, რომელთა შესახებაც ცნობები არ მოეპოვებათ, რათა ტყუილის მთქმელი არამართო სხვას, საკუთარ თავს აყენებს ზიანს. მისი ტყუილი და მცდარი სიტყვები მხოლოდ მის შესახებაა.

შუამავალი (ს.ა.ვ) ტყულთან დაკავშირებით თუ როგორი ზიანი მოაქვს ადამიანისთვის გვასწავლის.

„როცა ადამიანი ტყუილს ამბობს, იმის გამო, რომ მის ნამოქმედარს ცუდი სუნი ასდის, ანგელოზები ერთი მილით შორდებიან.“ (თირმიზი, ბირრი, 46/1972).

„ტყუილს ადამიანი ცოდვასთან მიჰყავს, ცოდვას კი ჯოჯოხეთში. ადამიანი ტყუილის თქმას სანამ გაავრძელებს, ალლაჰის წინაშე მატყუარად ჩაინერება.“ (ბუჰარი, ედები, 69; მსლ ბირრი, 103-105).

„როცა ადამიანი ტყუილს ამბობს გულ-

ში შავი წერტილი უჩნდება. შემდეგ ეს წერტილი იზრდება და გული მთლიანად უშავდება. ეს ადამიანი საბოლოოდ ალლაჰის წინაშე „მატყუარებს“ შორის გაერევა.“ (მუვატტა, ქელამი, 18).

რწმენა და ტყუილი ერთად ვერავითარ შემთხვევაში ვერ იქნება, სიმართლესთან დაშორება მორწმუნეს არ უხდება. მორწმუნეს შეიძლება ზოგჯერ ისეთი ცუდი თვისებებიც კი ჰქონდეს, როგორებიცაა სიმხდალე და სიძუნწე, მაგრამ მატყუარობა არ უნდა ახასიათებდეს. ტყუილს მორწმუნის ზნეობაში არავითარი წილი არ უნდა ჰქონდეს. თუმცა მორწმუნე მშიშარა და ძუნწიც არ უნდა იყოს, რადგან ესენიც ძალიან ცუდი თვისებებია, მაგრამ ტყუილის გვერდით ისინი მსუბუქი ჩანან. სრულყოფილ მორწმუნეს კი ეს თვისებები საერთოდ არ უნდა ახასიათებდეს. იმის საჩვენებლად, თუ რამდენად დიდი ცოდვაა ტყუილი და მორწმუნისგან რაოდენ შორს უნდა იყოს, ალლაჰის შუამავალი ამისთვის ბრძანებს: „მე ძუნწი, მატყუარა და მშიშარა ვერ მიპოვის!“ (ბუჰარი, ჯიჰადი, 24; ნესაი, ჰიბე, 1). ასევე სხვა ჰადისში: „საცოდავია ადამიანი, რომელიც ადამიანების გასაცინებლად ტყუილს ლაპარაკობს! საცოდავია, საცოდავია!“ (აბუ დავუდი, ედები, 80/4990; თირმიზი, ზუჰდი, 10/2315).

შუამავალი ჰადისში მკაცრად აფრთხილებს ადამიანებს, რომლებიც სხვების გასაცინებლად ტყუილს ამბობენ. ადამიანების ეს კატეგორია ტყუილს მნიშვნელობას არ ანიჭებენ და „ვხუმრობო“ - ადვილად ამბო-

ბენ. ცოტა ხნის შემდეგ კი ენა ტყუილს ისე ეჩვევა რომ მისი გადაჩვევა შეუძლებელი ხდება. რაოდენ საცოდავ მდგომარეობაში არიან ისინი, ვინც სხვების გასამხიარულე-ბლად თავს საფრთხეში იგდებენ. ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს: „ფარისეველს სამი ნიშანი ახასიათებს: საუბრისას ტყუილს ამბობს, სიტყვის მიცემისას სიტყვას არ ასრულებს, როცა რამეს მიაბარებენ, ამანათს ღალატობს.“ (ბუჰარი, იმანი, 24; მუსლიმი, იმანი, 107). მიუხედავად ამდენი ბოროტებისა და საფრთხისა, რა სამწუხაროა, რომ ადამიანები როგორც პეპლები ვარდებიან ცეცხლში, ისევე ტყუილში ეშვებიან და ამ საკითხის მიმართ უდარდელად იქცევიან.

უზენაესი ალლაჰი ყურანში მატყუარების მდგომარეობას შემდეგნაირად გვიხსენის.

„ვაი, ყველა მატყუარასა და ცოდვილის მდგომარეობას!“ (სურა ჯასიე, აიათი 7).

„ვაი, ყველა ზურგს უკან მკილავს და სხვისი წუნის მკვლევს!“ (ჰუმეზე 1)

სრულყოფილ მორწმუნეს სამი კარგი თვისება ახასიათებს. მათი შეძენა ძნელია, მაგრამ ალლაჰის შუამავალი გვამცნობს, რომ მათთვის დიდი ჯილდო არსებობს.

პირველი: მორწმუნე მართალიც რომ იყოს, დიდი მოთმინება უნდა გამოიჩინოს და კამათში არ უნდა ჩაებას. ადამიანს ვნებასთან პაექრობა და კამათი ძალიან მოსწონს. ბრძოლაში გამარჯვებისას დიდ სიამოვნებას ღებულობს. ვნების მძლეველ მუსლიმს ჯილდოდ სამოთხეში კოშკი ელოდება.

მეორე: ადამიანს ხუმრობით სხვების გართობა და გაცინება მოსწონს. ამის გაკეთებისას კი უმეტესწილად ტყუილს მიმართავს. ერთი შეხედვით უწყინარ, მაგრამ მავნე ჩვევაზე უარის თქმა დროთა განმავლობაში ძნელი ხდება. აქედან გამომდინარე, მასზე უარის თქმისთვისაც ჯილდო სამოთხის კოშკია.

მესამე: ადამიანი უნდა წავიდეს ჭეშმარიტი გზით, რაც საბოლოოდ ცუდი თვისებებისგან გათავისუფლებასა და სრულყოფილი ზნეობის ჩამოყალიბებას შეაძლებინებს. სულის განმენდით მაღალ ზნეობასთან მიღწევა სერიოზულ ბრძოლას მოითხოვს. ამ საქმეში წარმატებულ ადამიანთა უმრავლესობისთვის საფასური სამოთხეში მაღალი კოშკია.

როგორც ჰადისიდან ჩანს, მორწმუნემ ტყუილი სერიოზულ საფრთხედ უნდა აღიქვას, ის ჩვეულებრივ საქმედ არ უნდა ჩათვალოს. ვინაიდან, უამრავი ადამიანი ამ სიტყვებს სიმართლედ იღებს და ამიტომაც ის ადამიანის მოღვაწეობათა ნუსხაში ცოდვად ჩანერის მიზეზი ხდება.

აბუ უმამეს გადმოცემით, ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს: „მე თავდები ვარ, რომ ადამიანს, რომელიც მართალიც რომ იყოს კამათზე უარს იტყვის, სამოთხეში კოშკი ებოძება; თავდები ვარ იმ ადამიანისა, ხუმრობითაც რომ ტყუილს არ იტყვის, სამოთხეში კოშკი ებოძება; იმის თავდებიც ვარ, რომ ზნეობის გამლამაზებელ ადამიანს სამოთხის ყველაზე მაღალ საფეხურზე კოშკი ელოდება.“ (აბუ დაუდი, ედები, 7/4800)

„ადამიანი მანამ ვერ გახდება სრულყოფილი მორწმუნე, სანამ ხუმრობითაც კი ტყუილის თქმაზე უარს არ იტყვის და მართალიც რომ იყოს, კამათს თავს არ აარიდებს.“ (აჰმედი, II, 352, 364, ჰეისემი, 1, 92).

აბდულლაჰ იბნ ამირი გადმოგვცემს: ერთ დღეს ალლაჰის შუამავალი ჩვენს სახლში იყო. ამ დროს მე დედამ დამიძახა და მითხრა: „მოდი, რაღაც უნა მოგცე.“

ალლაჰის შუამავალმა დედას ჰკითხა: „მისთვის რის მიცემა გინდოდა?“ დედამ უპასუხა:

„ერთი ხურმის მიცემა მინდოდა. ალლაჰის შუამავალმა ასე ბრძანა: იცოდე, თუ მისთვის არაფრის მიცემას არ აპირებდი, შენ ტყუილის ცოდვად დაგენერება.“

(აბუ დავუდი, ედები, 80/4991; აჰმედი, III, 447, II, 452).

ეს ნიშნავს, რომ ბავშვთან ურთიერთობისას ტყუილისგან შორს უნდა გვეჭიროს თავი, ბავშვების გასახარებლად ან წასახალისებლად უსაფუძვლო საუბარს უნდა ვერიდოთ და ტყუილით არ მოვიხმოთ..

ასევე დიდ ცოდვებს შორისაა, ქონების მოსაპოვებლად და ხელში ჩასაგდებლად ტყუილზე დაფიცება. ამგვარი ფიცი ადამიანს ამქვეყნად ცოდვაში სძირავს, იმქვეყნად კი ჯოჯოხეთს უმზადებს. ამის გამო ტყუილზე დაფიცებას „ცოდვასა და ჯოჯოხეთში ჩამძირავი ტყუილი ეწოდება!“ ადამიანი, რომელიც ტყუილზე იფიცებს, ზოგიერთ შემთხვევაში მონმედ ალლაჰი მოჰყავს, მოსატყუებლად მის წმინდა სახელს იყენებს, რათა მოპირდაპირე მხარისთვის დამაჯერებელი იყოს. ამის გამო ალლაჰის შუამავალი ტყუილზე დაფიცებას დიდ ცოდვებს აკუთვნებს.

უზენაესი ალლაჰი ასეთ ადამიანების შესახებ ასე ბრძანებს:

„უეჭველად, ვინც ყიდის ალლაჰთან დადებულ აღთქმას და დადებულ ფიცს (არღვევს) მცირე ფასად, წილი არ ექნებათ მაგათ საიქიოში, არ დაელაპარაკება მათ ალლაჰი და არ შეხედავს მათ განკითხვის დღეს, და არ განწმენდს (ცოდვებისგან). მათთვისაა (გამზადებული) მტანჯველი სასჯელი!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 77)

ერთ დღეს ალლაჰის შუამავალმა ბრძანა: „ადამიანისთვის, რომელიც ტყუილზე დაფიცებით მუსლიმის უფლებებს შელახავს, ალლაჰი ჯოჯოხეთს სავალდებულოდ უწესებს, სამოთხეს კი — ჰარამად. “ ერთმა ადამიანმა შუამავალს ჰკითხა: „თუ ეს უფლება უმნიშვნელოა, სასჯელი მაინც იგივეა, ალლაჰის შუამავალი?“ ალლაჰის შუამავალმა უპასუხა: „მისვაქის ხის ერთი ტოტის ნამცეცის ოდენაც რომ იყოს, ასეა.“ (მუსლიმი, იმანი, 218.)

ადამიანი, რომელიც ფიცს გატეხს,

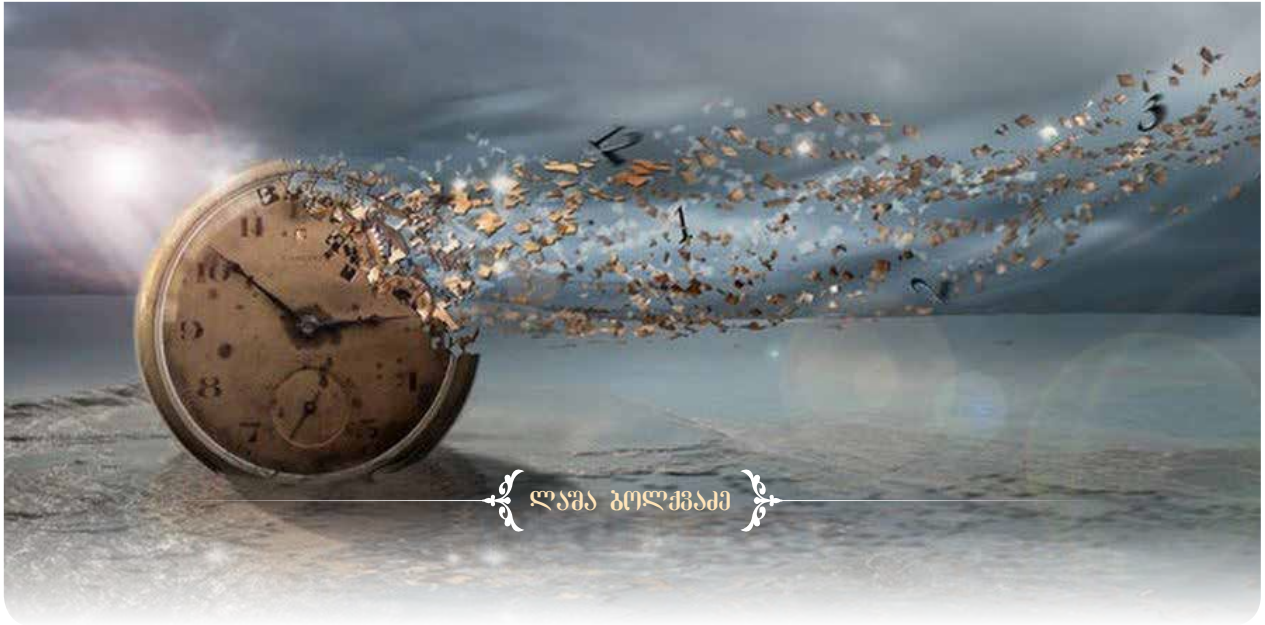
შეიძლება გამოსასყიდის გადახდით ცოდვისგან გათავისუფლდეს. მაგრამ ტყუილზე დაფიცება იმდენად დიდი ცოდვაა, რომ მისი სასჯელი გამოსასყიდის გადახდას არ ექვემდებარება, ტყუილზე ფიცს გამოსასყიდი არა აქვს. ადამიანი ტყუილზე ფიცით, ადამიანების უფლებებს თუ შელახავს, მეორე ცოდვასაც ჩაიდენს. სანამ იმ ადამიანს უსამართლოდ შელახულ უფლებებს არ აღუდგენს, ხსნას ვერ მოიპოვებს.

უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს:

„მოერიდეთ კერპების სიბილწეს და მოერიდეთ ცრუ სიტყვებს!“ (სურა ჰაჯი, აიათი 30)

აბდულლაჰ იბნ ამრის გადმოცემით, ალლაჰის შუამავალთან ბედუინი მივიდა და ჰკითხა: „ალლაჰის შუამავალი! დიდი ცოდვები რა არის?“ შუამავალმა უპასუხა: „ალლაჰისთვის მოზიარის დანესება!“ „შემდეგ?“ „დედ-მამაზე დაუმორჩილებლობა!“ „შემდეგ რომელია?“ „ტყუილზე დაფიცება!“ „ტყუილად დაფიცება რა არის?“- ვკითხე. „მუსლიმის მხრიდან ქონების მოსაპოვებლად ტყუილზე დაფიცება.“ (ბუჰარი, ისთითაბეთულ მურთედდინ, 1; ეიმანი, 16)

როგორც ვხედავთ ტყუილის ლაპარაკს და ტყუილზე დაფიცებით ქონების ან რაიმის მოპოვება არანაირ სარგებელს არ იძლევა. რა სამწუხაროა, რომ დღეს გვხვდება უმრავლესობა საზოგადოებაში, რომლებიც ამ ცუდი თვისებით სარგებლობენ და ცდილობენ თავის მართლებასა თუ სახელის მოხვეჭას. ეს არის ადამიანის მორალის და ზნეობის ჩამომშლელი თვისებები, რომელიც ადამიანურ ღირსებაზე ურყოფითად აისახება. ამიტომ ადამიანმა უნდა მოერიდოს ტყუილის ლაპარაკს, რომელსაც საბოლოოდ სავალალო შედეგი მოაქვს. უზენაესმა ალლაჰმა დაგვიფაროს და გვაშოროს ამ ცუდ ზნე-ჩვეულებასა და თვისებას.

ლაშა გოლჭვაძე

რა არის ზღვარგადასულობა და მფლანგველობა?

მოგესალმები ძირფასო მკითხველო!

მფლანგველობა დღესდღეობით მსოფლიოსთვის ერთ-ერთი უდიდესი პრობლემაა. ისლამი, როგორც უნივერსალური რელიგია, როგორ უყურებს ამ პრობლემას და რას გვთავაზობს ამ პრობლემის გადასაჭრელად?

რალიბ ელ-ისფეჰანის მიხედვით „ადამიანების ქმედებებსა და ხარჯვაში ზღვარგადასულობა ფლანგველობაა“, სეიდ შერიფ ჯურჯანი შემდეგნაირად გადმოგვცემს: „ადამიანების მიერ უმიზნოდ ხარჯვა ფლანგველობაა“.

ისლამის მიხედვით მფლანგველობა ერთ-ერთი სულიერი ავადმყოფობაა, რომელიც ასუსტებს რწმენას და მოქმედებს ადამიანების ქმედებებსა თუ ზნეობაზე. ყურანში ყარუნის და ფარაონის ხალხთან დაკავშირებით გადმოცემები ნათელი მაგალითია იმის, თუ როგორ მოქმედებს ადამიანებზე ამა თუ იმ საქმეში გადაჭარბებულობა.

მფლანგველობასა და ზღვარგადასულობის სინდრომის მიზეზებიდან ერთ-ერთი მიმბაძველობაა. უმრავლესობა ადა-

მიანების გაუთვითცნობიერებულად არის მიჯაჭვული იმ ადათ-წესებსა და ჩვეულებებზე, რომელშიც დაიბადა და გაიზარდა, თუმცა ყოველთვის უნდა გვახსოვდეს, რომ ყველა ის ჩვეულება თუ ადათ-წესი, რომლებიც ეწინააღმდეგება ალლაჰის ბრძანებებს, ყოველი მუსლიმისთვის მიუღებელი უნდა იყოს.

დღესდღეობით ყველა ხედავს, თუ როგორ ბაძავენ ნაკლებად შეძლებული ადამიანები, მეტად შეძლებულებს. ასევე არსებობენ ადამიანები, რომლებსაც არ აქვთ შესაძლებლობა პირველადი მოთხოვნილობები დაიკმაყოფილონ, თუმცა ყველაფერს აკეთებენ, რომ შეძლებულად გამოჩნდნენ ხალხში, რისთვისაც ყოველგვარ გზას მიმართავენ და რაც სხვადასხვა პრობლემებს წარმოქმნის ყოფაცხოვრებაში. ადამიანები აღარ არჩევენ ალალსა თუ არამს, მეტად და მეტად შორდებიან ალლაჰის ბრძანებებს, ავიწყდებათ, თუ რისთვის მოევლინენ ამქვეყნად და მხოლოდ ერთი მიზანი აქვთ, იყვნენ ისეთები, როგორებიც მათზე შეძლებულები არიან. სიმდიდრე არ არის ცოდვა, ყველას შეუძლია იყოს მდიდარი, მაგრამ თუ სიმდიდრე გაშორებს ალლაჰს, გამედიდურებს და ხელს გიშლის ალლაჰის

ბრძანებების შესრულებაში, ამ შემთხვევაში მას უფრო მეტი ზიანი მოაქვს შენთვის ვიდრე სარგებელი. არ უნდა დაგვაკინყდეს, რომ ჩვენი გაჩენის მიზანი არ არის ქონების მოგროვება, უმიზნოდ მისი ხარჯვა და გაფლანგვა. მიმბაძველობით გამონვეული ეს ავადმყოფობა საბოლოოდ იქნება უფსკრულში გადაჩეხვის მიზეზი. ყურადღებით უნდა ვიყოთ, რადგან არ დავემსგავსოთ იმ ადამიანებს, რომლებიც სააქაოს არჩევს საიქიოს და იძირება ურწმუნეობაში. ეს ყველაფერი კი გამოსწორებადია იმ შემთხვევაში, თუ გავაცნობიერებთ ჩვენს მდგომარეობას და შევეცდებით მის გამოსწორებას.

ყურანში შემდეგნაირად არის ნაბრძანები: „და არ შეგაცდინოს, რომელთაც ჭეშმარიტება დაფარეს (არ იწამეს), სეირნობამ მათმა ქვეყნებს შორის, მცირე სიტკბოებაა, შემდეგ მათი თავშესაფარი ჯოჯოხეთია, და რა საშინელი განსასვენებელია!“ (სურა ალი იმრან, 196-197 აიათი)

ზღვარგადასულობისა და მფლანგველობის გამომწვევი მიზეზებიდან ერთ-ერთია, უსარგებლო სურვილების საჭიროებად გამოცხადება. მაგ: დღესდღეობით ყველაზე მეტად გავრცელებულია ბავშვებისთვის გრანდიოზული დაბადების დღეებისა და წვეულებების გადახდა. ბავშვები როდესაც ასეთ გარემოცვაში იზრდებიან, ებადებათ აზრი, რომ ეს ყველაფერი არის არა ფუფუნება, არამედ საჭიროება და მომავალ ცხოვრებასაც შესაბამისად ამ ფიქრებზე დაყრდნობით განავითარებენ. განსაკუთრებით უნდა მოვევიდოთ ბავშვებთან ურთიერთობას, განვსაზღვროთ მათთვის საუკეთესო ქცევები და არ ვიზრუნოთ მხოლოდ დღიურ ბედნიერებაზე, არამედ გავიაზროთ, რომ დღევანდელი მათი ბედნიერება, მომავალში ისევ მათ შეიძლება უქმნიდეს საფრთხეს, არასწორი აღქმისა და ქმედებების განვითარებით. მაგალითისთვის ასევე შეიძლება შევხვდეთ ქორწილების წვეულებასაც. მაშინ, როცა

ადამიანები შიმშილობენ, ან შიმშლით იხოცებიან ჩვენს ქვეყანასა თუ საზღვარგარეთ, ადამიანებს გვაკისრია ვალდებულება, მფლანგველობისგან შევიკავოთ თავი და თუ შესაძლებლობა გვექნება დავეხმაროთ გაჭირვებულებს. ეს წვეულებებია, ქორწილები თუ სხვა რამ, არ აქვს მნიშვნელობა, იქ სადაც მფლანგველობაა, შეუძლებელია იყოს ალლაჰის კმაყოფილება, რაც ცალსახად მნიშვნელოვანი უნდა იყოს ყოველი მორწმუნესათვის.

სააქაოზე უფრო მეტი ყურადღების გამახვილება ვიდრე საიქიოზე, შეიძლება იყოს ყველაზე დიდი მიზეზი, რის გამოც ადამიანი ხდება ზღვარგადასული და ამასთან ერთად მფლანგველიც. ალლაჰის რწმენასთან ერთად თუ მტკიცე საიქიოს რწმენა არ გააჩნია ადამიანს, საკუთარი თავი შეიძლება მორწმუნე ეგონოს, თუმცა ის მორწმუნე ვერ იქნება. ადამიანი, რომელიც ალლაჰისა და საიქიოს რწმენის შესაბამისად არ ცხოვრობს, შეუძლებელია დაარეგულიროს მისი ქმედებები და შეხედულებები, რაც მიზეზი გახდება მისი ალლაჰის წინაშე უმადურობის. ალლაჰი შემდეგნაირად გვაფრთხილებს წმინდა ყურანში: „რომელთაც საიქიოზე უფრო მეტად უყვართ მიწიერი ცხოვრება, და აცდუნებენ ალლაჰის გზიდან, და სურთ მისი გამრუდება. სწორედ ეგენი არიან ღრმა ცდომილებაში.“ (სურა იბრაჰიმი, 3 აიათი)

კიდევ ერთი მიზეზი მფლანგველობისა

ბისა და ზღვარგადასულობის არის ეგოიზმი. ადამიანი, რომელიც მხოლოდ საკუთარ სურვილებზე, კეთილდღეობასა და კომფორტზე ფიქრობს, სხვები კი ნაკლებად აინტერესებს, ხარჯავს ქონებას ყოველგვარი სურვილის ასასრულებლად, მაგრამ ავიწყდება გარშემომყოფი ადამიანები, ვერ იქნება ჭეშმარიტი მორწმუნე. ის ყოველ მის ქმედებას მიზანშეწონილად თვლის და ივინყებს ღირებულებებს, რომლებიც ალლაჰის მხრიდანაა ნაბრძანები. ყურანში შემდეგნაირად არის ნაბრძანები: **„და გეშინოდეთ ალლაჰის. რამდენადაც შეძლებთ, შეისმინეთ და მორჩილი იყავით და გაიღეთ სიკეთე თქვენი სულისთვის, რამეთუ ვინც დაიოკებს თავისი სულის სიხარბეს, სწორედ ეგენი არიან ნეტარნი.“**

(სურა თელაჰუნი, 16 აიათი)

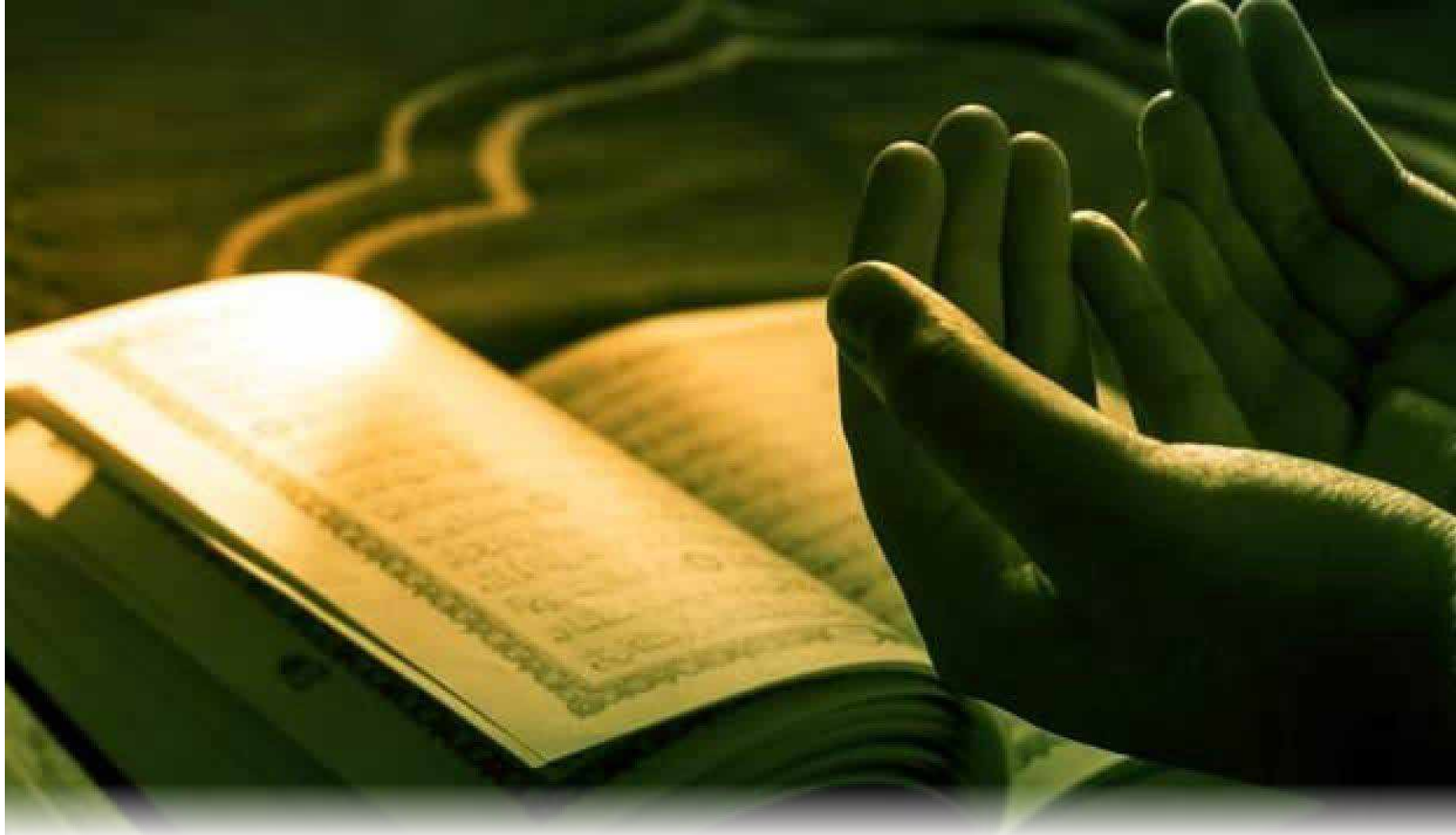
ადამიანი, რომელიც ყოველგვარი სურვილის ასრულებაზე ფიქრობს, ეს კარგი იქნება თუ ცუდი, იმის მიმანიშნებელია, რომ მას საკუთარი მე ჰყავს გაღმერთებული, რაც ისლამის მიხედვით სასტიკად არის აკრძალული. გაუმაძღარი ადამიანი მხოლოდ საკუთარ თავზე ფიქრობს, ყველაფერი უფრო მეტი უნდა ვიდრე აქვს და არ ანალვლებს გარშემომყოფთა მდგომარეობა, რაც, როგორც პიროვნულ, ასე სოციალურ განუვითარებულობაზე მეტყველებს. ასეთი ადამიანი, როგორც პირადულ, ასევე საზოგადო ურთიერთობებში ვერასდროს იქნება წარმატებული.

ზემოთ ჩამოთვლილი უარყოფითი ქცევების გამოსასწორებლად, ისლამი სხვადასხვა გზას გვთავაზობს. ამ გზებიდან ერთ-ერთი არის გაცემა. გაცემა არა მხოლოდ ქონების, არამედ ცოდნის, სიყვარულის, სიკეთისა და ბედნიერების. ალლაჰი ბრძანებს: **„იმით, რაც ალლაჰმა გიბოძა, ისწრაფე საიქიო სამყოფელისკენ, და არ დაივიწყო შენი წილი დედამიწაზე. სიკეთე აკეთე ისეთივე, როგორიც ალლაჰმა მოგმადლა და არ გაავრცელო უკეთურობა ქვეყნად, რამეთუ ალლაჰს არ უყვარს**

უკეთურონი!“ (სურა ყასას, 77 აიათი) აიათით დარეგულირებულია ამქვეყნისა და საიქიოს ყოფა, ვინაიდან ალლაჰი გვცდის და გვიბრძანებს მის მიერ ბოძებული სიკეთე გავცეთ. თუმცა, ამავდროულად, ზღვარგადასულობისა და მფლანგველობის გარეშე, უფლებას გვრთავს დავტკბეთ ამქვეყნიური ცხოვრებითაც.

მეორე გზა არის პასუხისმგებლობის გრძნობა, რომელიც დაგვებმარება თავი შევიკავოთ მფლანგველობასა და ზღვარგადასულობისაგან. პასუხისმგებლობის გრძნობა პირდაპირ კავშირშია ალლაჰის რწმენასთან, ვინაიდან, ადამიანს, რომელსაც სწამს ალლაჰი, აღებული აქ პასუხისმგებლობა საკუთარ თავზე, როგორც ალლაჰის, ასევე გაჩენილთა წინაშე, ეს ადამიანს ეხმარება ყველაფერი შეასრულოს ზედმინეწით, რაც ნაბრძანებია უზენაესის მხრიდან. ადამიანი, რომელსაც გათვითცნობიერებული აქვს ის, რომ ყველა მისი ქმედების გამო პასუხი მოეთხოვება საიქიოში, რთულია უპასუხისმგებლოდ მოიქცეს, გაფლანგოს მასზე წყალობად გამოგზავნილი ქონება და იყოს ზღვარგადასული. წმინდა ყურანში შემდეგნაირად გვაფრთხილებს ალლაჰი: **„მერე იმ დღეს, აუცილებლად მოგვეკითხებათ, რაც გებოძათ!“** (სურა თექასური, 8 აიათი)

შეიძლება კიდევ მოიძებნოს სხვა გზები, რომლებიც ამ უდიდესი პრობლემისგან გვიხსნის, თუმცა დღეს მე ამით შემოვიფარგლები. საბოლოოდ მინდა შეგახსენოთ, რომ ამქვეყნისა მოჰყვება საიქიო, სადაც ალლაჰის წინაშე წავრსდგებით და პასუხს ვაგებთ ჩვენს მიერ ჩადენილი ყოველგვარი ქმედებისთვის. გავიხსენოთ, რომ ეს ქვეყანაც და ის სურვილებიც, რომლისთვისაც დღედაღამ ვშრომობთ, არის წარმავალი. მარადიული, მხოლოდ ალლაჰის კმაყოფილებაა და შევეცადოთ მოვიპოვოთ ის. ალლაჰმა შეგვამდებინოს თითოეულ მორწმუნეს მისი კმაყოფილების მოპოვება!

მოგების იმედის დაკარგვის შიში

ზებურ ხოზრევანიძე

უნდა შეფასდეს იმედები და შიშები ამქვეყნიისა და შემდგომის შესახებ. გადაჭარბებული ლოდინი და შფოთვა ადამიანს ამონებს. სურვილები, რომლებიც ვნებად იქცევიან, შიშები, რომლებიც სასონარკვეთილებას იწვევენ, ნორმალურ ცხოვრებას არანორმალურს ხდიან. იმედისა და შიშის დაბალანსება აუცილებელია მშვიდობიანი და გაწონასწორებული ცხოვრებისათვის.

ადამიანის სიცოცხლე შედგება მოგების იმედისა და დაკარგვას შორის. იმედი და შიში დინამიზმისა და მღელვარების წყაროა. ცხოვრებას მოლოდინისა და წუხილის გარეშე აზრი არ აქვს. ასეთი ცხოვრება ერთგვარად მიცვალებულთა სიცოცხლეა.

იმედები და შიშები მრავალფეროვანია.

ხარისხი განსხვავდება ადამიანების მიხედვით. რადგან არსებობს იმედები და შიშები სამყაროს მიმართ, ასევე არსებობს მოლოდინი და წუხილი შემდგომში.

ლარიბები ცხოვრობენ ამქვეყნიური საკუთრების იმედით, ხოლო მდიდრები შიშობენ, რომ არ დაკარგონ ამქვეყნიური ქონება.

მათი იმედი, ვინც ხვდება მომავალს, უპირველეს ყოვლისა არის ალლაჰის კმაყოფილების მოპოვება და მათი შიში არის მისი რისხვის გამოვლენა.

უნდა შეფასდეს იმედები და შიშები ამქვეყნიისა და შემდგომის შესახებ. გადაჭარბებული ლოდინი და შფოთვა ადამიანს ამოწმებს. სურვილები, რომლებიც ვნებად იქცევიან, შიშები, რომლებიც სასონარკვეთილებას იწვევენ, ნორმალურ ცხოვრებას არანორმალურს ხდიან. იმედისა და შიშის დაბალანსება აუცილებელია მშვიდობიანი და განონასწორებული ცხოვრებისათვის. ერთ-ერთ პოეტს რა კარგად უთქვამს: „მსოფლიოს სიხარბემ ბევრი თავისუფალი ადამიანი მონად აქცია. მშივრებს ეკლის ჭამა ასწავლა.“ წაგების (დაკარგვის) სევდა აღემატება გამარჯვების (მოგების) სიხარულს. მშობლები როდესაც ელოდებიან ბავშვს და მისი მოვლენით ძალიან ბედნიერი არიან, მაგრამ თუ ისინი დაკარგავენ შვილს, დაკარგვის სევდა ბევრჯერ აღემატება სიხარულს. ერთი ფილოსოფოსი, პოეტი ებულ ალა ელმარრი ასე ამბობს: „უდავოდ, სიკვდილის მომენტის მწუხარება ბევრად აღემატება დაბადების მომენტის სიხარულს.“ სიმდიდრიდან სიღარიბეში ჩავარდნა მძიმეა ადამიანისთვის. ისინი, ვინც არ განიცდიან კარგს, არ გრძნობენ არაფრის ტკივილს.

რაც უფრო მეტი სიმდიდრე აქვს ადა-

მიანს, რაც უფრო მაღალია მისი წოდება, მით უფრო დიდია წაგების (დაკარგვის) შფოთვა. ეს შფოთვა ხელს უშლის მას ნორმალურად იფიქროს და იმოქმედოს. სწორედ აქედან გამომდინარეობს, უამრავი მდიდარი ადამიანის სიძუნწე. უდიდესი ალლაჰი ამ ფაქტს შემდეგნაირად გამოხატავს: უთხარი: **„თქვენ რომ ჩემი უფლის მონკალების საგანძურს ფლობდეთ, მაინც იძუნწებდით გალატაკების შიშით, რამეთუ ადამიანი ძუნწია!“** (ისრა, 100)

რაც უფრო დომინანტურია სიმდიდრის დაკარგვის შიში, მით უფრო დომინანტურია შთამომავლობის დაცვის შფოთვა. წმ. მუჰამედ შუამავალმა ბავშვის შესახებ ასე თქვა: **„ბავშვი არის სიძუნწისა და სიმხდალის მიზეზი.“** (იბნ მაჯჰ, ედებ: 3) როგორც წესი, მშობლები არ აკეთებენ დიდ ქველმოქმედებას იმის შიშით, რომ შვილებს არ დარჩებათ მემკვიდრეობა, ისინი შიშობენ, რომ მოკვდნენ მათზე ვინ უნდა იზრუნოს. ისინი, ვისაც დასაკარგი არაფერი აქვთ, უფრო მამაცი არიან. როგორც მოთხოვნა და სურვილები იზრდება, მონობის კავშირებიც შესაბამისად იზრდება.

დღევანდელ მსოფლიოში, უკიდურესი სერვერები, რომლებიც მოპოვებულია ტექნოლოგიით გათვალისწინებული შესაძლებლობებით, ფუფუნება და კომფორტი, რომელსაც ისინი უზრუნველყოფენ, ადამიანებს თითქმის კანაფისა და ჰეროინის მსგავსად მთვრალს ხდიან. ბევრი მათგანი ვერ მოიშორებს ამ ფუფუნებისა და კომფორტის სიმთვრალეს და ისინი მსხვერპლად სწირავენ ბევრ ადამიანს და ისლამურ ღირებულებებს, რათა უზრუნველყონ ამ ინტოქსიკაციის გაგრძელება.

წმ. მუჰამედ შუამავალს, უბრალო და თავმდაბალი ცხოვრება ჰქონდა, მიუხედავად ამისა, ისინი, ვინც დღეს მის ქვეყანაში და მის შემოგარენში ცხოვრობენ, ალლაჰის მიერ ნაბოძები ნავთობის წყალობით მდიდრები არიან, მაგრამ არა ჰარუნის მსგავსად, არამედ კარუნის მსგავსად ცხო-

ვრობენ. ისინი მოღალატეები არიან, ვინც თავისი ამბიციებისა და მეფობისათვის ხარჯავენ სიმდიდრეს, რომელიც მთელ კაცობრიობას ეკუთვნის, თანამშრომლობენ იმპერიალისტებთან თავიანთი ძალაუფლების დასაცავად და იყენებენ რესურსებს, რომელიც უზენაესმა ალლაჰმა კაცობრიობას უბოძა. უფრო მეტიც, ისინი აგრძელებენ ამ ღალატს რელიგიური ღირებულებების გამოყენებით და მუსლიმებად თავის გამოცხადებით. იმისათვის, რომ არ დაკარგონ იმპერიალისტების წყალობით შეძენილი სიმდიდრე და ძალა, ისინი მიმართავენ ყველაზე ამაზრზენ გზებს და მანევრებს. მათ, რომ ჰქონოდათ ალლაჰის კმაყოფილების მოპოვებისა და მისი რისხვის შიში, მაშინ ისინი ასეთ სამარცხვინო, ბოროტულ და შურიან ღალატში არ იქნებოდნენ გარეული.

ამ დაუნდობლობის გამო, ათასობით მუსლიმი, რომლებიც იტანჯებიან სიღარიბესა და გაჭირვებაში, არამუსლიმურ ქვეყნებში თავშესაფრისთვის გამგზავრებისას იხრჩობიან ზღვაში. ეს თაღლითები, რომლებიც ცხოვრობენ ცრუ სამოთხის მსგავს სასახლეებში, მოოქროვილი ვაგონებით, ათას ერთი ღამის ზღაპრების მსგავსად; აბუ ჯეჰილზე, აბუ ლეჰზე და უმაია ბ. ჰალეფზე უფრო უბედურები არიან. ყოველ შემთხვევაში, ისინი არ ასრულებდნენ ამ მკვლელობებს რელიგიის საფარქვეშ.

ვინც ცხოვრობს სამოთხის ცხოვრებით ფუფუნებასა და ნარჩენებში, ის, ვინც სხეულებრივი სიამოვნების მონაა; მათ არ იციან ღარიბებისა და ჩაგრულთა მომსახურების სიამოვნება. წმ. მუჰამედ შუამავალი გვამცნობს რომ; „*საუკეთესო ხალხი ყველაზე მომგებიანია ადამიანებისთვის.*“ „*ის, ვინც მაძლარია და მეზობელს მშიერი სძინავს, ჩვენგანი არ არის.*“ (ბუჰარი, მაღაზი. 35)

„რომელი მუსლიმიც მუსლიმი ძმის დასახმარებლად და მის სასიკეთოდ იბრძვის, ისეთ ჯილდოს მიიღებს, ისევე როგორც ისინი, ვინც იბრძვიან ალლაჰის გზაზე.“

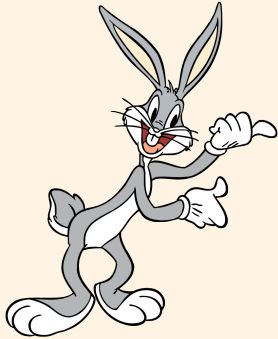

„ვინც თავისი მუსლიმი ძმის მოთხოვნილებას დააკმაყოფილებს, ის თითქოს მთელი ცხოვრება ალლაჰს ემსახუროს.“

ჭკვიან ადამიანს არასოდეს უნდა დაავიწყდეს შემდეგი: „სამსახურის შრომა მიდის უკან ჯილდო რჩება. აჯანყების გემო იკარგება უკან სასჯელი რჩება.“ სხეულის სიამოვნებები აორთქლდება და გაფრინდება. უგემრიელესი საჭმლის გემო, რომელიც ახლახანს შეჭამეს, გაქრება. მაგრამ კარგი საქმე ყოველთვის სიხარულის წყაროა, როგორც კი გაახსენდება. კეთილი საქმეები ქველმოქმედებად იქცევა.

ისინი, ვინც მარადიულ სიამოვნებას სწირავენ, რათა არ დაკარგონ ეფემერული (დროული) სიამოვნებები, ყველაზე სულელები არიან. ეგრეთწოდებული მოკვდავი, ანუ გადაშენებისათვის განწირული, დასაკარგია. როდესაც ავად ხარ, პირში საჭმლის გემო ქრება, ამით სიამოვნებას ვერ მიიღებ. მოკვდავი არსებები, რომლებზეც შენ ზრუნავ, მიატოვებ მათ, ან ისინი მიგატოვებენ. მუდმივი უფრო ძვირფასია ვიდრე ოქრო, რომელიც დროებითია. წმ. იბრაჰიმ შუამავალმა თქვა: „*მე არ მიყვარს ქრობადი.*“ (ენლამი 76)

საბავშვო მშენებელი

იკოვანთ სურათებს შორის 7 განსხვავება

საბავშვო ტესტები

1. ისლამის, რომელი წყაროს მიხედვით შეიძლება, რომ დედამ ბავშვს ძუძუ აწოვოს ორ წლამდე?
 ა. ხადისი გ. ყურანი ბ. იჯმა
 დ. სხვა
2. რომელი შუამავლის შვილი არ ავიდა გემში წარლენის დროს?
 ა. ნუჰი გ. იბრაჰიმი
 ბ. ისმაილი დ. ლუტი
3. ყურანის მიხედვით, მუსა შუამავლის დროს მცხოვრებ ხალხს, რომელი ცხოველის დაკვლა ებრძანა?
 ა. ცხვარი ბ. აქლემი
 გ. ძროხა დ. თხა
5. რამდენი აიათია სურა იასინში?
 ა) 36 გ) 83 ბ) 114. დ) 10
3. ყურანის პირველი სურა რომელია?
 ა) ფათიჰა ბ) იხლასი
 გ) იასინი დ) ნასი